

[Per Hækkerup.]

være interesseret i i det kommende udvalg at få oplyst, hvorledes fondens bestyrelse er nået frem til dette beløb, og om der er anvendt ensartede principper og synspunkter i de forskellige institutioner, som formentlig har indgivet forslag og beretninger til bestyrelsen.

Der er i lovforslaget tale om en lidt anden fordeling mellem stipendier og lån end den hidtil anvendte. Det er et meget vigtigt spørgsmål, ikke mindst med henblik på om hjælpen bliver en virkelig effektiv støtte for en demokratiserende tendens. Jeg vil gerne i udvalget have en nærmere redegørelse for, hvorfor fordelingen foreslås ændret.

Det foreslås, at loven skal til revision om 3 år. Jeg tager dette — sammen med den højtærede undervisningsministers udtalelser ved fremsættelsen — som udtryk for, at vi kun står over for et skridt videre i udbygningen af ungdommens uddannelses demokratisering, og jeg håber, vi i udvalget kan få lejlighed til grundigt at drøfte problemet. Jeg tror, det ville være af interesse, hvis undervisningsministeriet ville benytte den 3-årige periode, indtil loven igen skal revideres, til at overveje en mere dybtgående revision af principper og synspunkter med henblik på det af ungdomskommissionen foreslåede, og tillige om vi som led i sådanne overvejelser kunne få gennemført nye såkaldte sociale studenterundersøgelser til sammenligning med og afløsning af dem fra 1947. Det ville give et bedre grundlag end det foreliggende til bedømmelse af, hvordan en mere permanent lovgivning på dette område i fremtiden skal se ud.

Heick: Jeg anser dette lovforslag for at være meget vigtigt, idet det berører en væsentlig del af fremtidslinjen i vort lands struktur. Imidlertid er der ingen grund til at gå ind i en principiel debat om spørgsmålet; den har vi haft for 3 år siden, og ved den lejlighed trak det ærede medlem hr. Henry Christensen som ordfører for venstre på ganske udmærket måde vore principielle synspunkter frem. Jeg skal blot gentage, at vi står på den linje, at det er forældrene, der har det første og største ansvar for deres børn og derfor også bør være dem, der hjælper børnene frem til en uddannelse.

Vi tilstræber en samfundsordning, hvor efter alle kan få råd til at give deres børn den uddannelse, som er ønskelig og påkrævet, og vi tilstræber endvidere, at de unge, når de har fået deres uddannelse, kan gå ind i et sundt og effektivt erhvervsliv, men vi erkender, at der er forhold, der modvirker dette, og vi erkender også, at noget af skylden herfor falder på den fremadskridende inflation og på skattepolitikken, der gør det vanskeligt for mange forældre at yde effektiv hjælp til deres børn. Når jeg nævner det her, er det, fordi der her består en meget stor forskel på det synspunkt, det ærede medlem hr. Per Hækkerup lige antydede, og på vor indstilling, idet det ærede medlem sagde, at vi måtte frem til en effektiv demokratisering af uddannelsen. Hvis udtrykket demokratisering af uddannelsen betyder, at vi skal henimod noget i retning af studenterløn, at staten har pligt til at sørge for den højere uddannelse til alle, som blot måtte ønske det eller selv mener de har evner dertil, er det uforeneligt med vort principielle syn på denne sag.

Nu foreligger der altså et lovforslag, og jeg vil straks til indledning sige, at jeg regner med, at et så vigtigt forslag som dette i realiteten er et regeringsforslag. Når jeg rejser det spørgsmål, om det er et regeringsforslag, er det, fordi jeg husker, hvor voldsomt retsforbundet gik imod denne lovgivning under debatten for 3 år siden. Ved første behandling (Folketingstidende 1954-55 sp. 763) motiverede det daværende ærede medlem, den nuværende højtærede indenrigsminister hr. Søren Olesen sin modstand mod forslaget med, at han ikke kunne indse, at det var rimeligt, at han gennem skatteudskrivningen skulle være med til at betale for, at naboens søn skulle studere. Ved tredje behandling (Folketingstidende 1954-55 sp. 4178) udtalte det samme ærede medlem, at han og hans parti ville stemme imod lovforslaget ved tredje behandling, fordi han frygtede, at der ville komme en forøgelse af lånebeløbene om kort tid.

Nu har skæbnen maget det sådan, at den højtærede indenrigsminister står som medforlagsstiller til et lovforslag, som han for 3 år siden har stemt imod, og som ikke alene tvinger indenrigsministeren til at betale for,